

ຂໍ້ຕົກລົງ

ການລ້ຽງກົບແມ່ນແນວທາງກະສິກໍາທີ່ເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສາມາດຄວບຄຸມແຜງໄມ້ຕາມທຳມະຊາດ ແລະ ເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບເພີ່ມ ຜູ້ນາການປູກເຂົ້າຄວບຄູ່ກັບການລ້ຽງກົບ (ລະບົບການລ້ຽງກົບໃສ່ນາເຂົ້າ), ນອກຈາກນັ້ນ ຍັງຊ່ວຍສົ່ງເສີມຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ໂດຍເປັນແຫຼ່ງໂປ່ງໃຈທີ່ຍືນຍົງ ເພາະສໍາລັບເຂດຜູດອຍ ພ້ອມຊ່ວຍຫຼຸດການນໍ້າໃຊ້ສານເຄມີໃນການກໍາຈັດແຜງໄມ້. ແນວທາງນີ້ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການນິເວດກະສິກໍາ (Agroecology) ໂດຍເນັ້ນໃສ່ການລ້ຽງສັດແບບອິນຊີ ແລະ ການຜະລິດທີ່ຍືນຍົງ.

ການຕິດຕັ້ງຕັ້ງ & ການລ້ຽງລູກກົບ

ການຮັກສາຄວາມສະອາດອ່າງ: ສິ່ງສໍາຄັນກໍຄືການຮັກສາຄວາມສະອາດອ່າງ ດ້ວຍການໃສ່ປູນຂາວກ່ອນເລີ່ມຕົ້ນໃຊ້ງານ.

ນໍ້າ ແລະ ຄຸນະພາບຂອງນໍ້າ: ທາງເລືອກທີ່ດີຄວນເລືອກນໍ້າຈາກແຫຼ່ງນໍ້າທຳມະຊາດເຊັ່ນ: ຈາກແມ່ນໍ້າ ຫຼື ນໍ້າຫ້ວຍ ເພາະມີຄຸນະພາບທີ່ເໝາະສໍາລັບການລ້ຽງ. ຖ້າບໍ່ມີແຫຼ່ງນໍ້າທຳມະຊາດສາມາດໃຊ້ນໍ້າປະປາໄດ້, ກ່ອນນໍ້າໃຊ້ຄວນປະປາໄວ້ຢ່າງໜ້ອຍ 24 ຊົ່ວໂມງ ເພື່ອໃຫ້ຄລໍລິນລະເທີຍອອກ ແລະ ປອດໄພຕໍ່ສັດນໍ້າ.

ການຮັກສາຄຸນະພາບນໍ້າ: ຄວນຮັກສານໍ້າໃຫ້ສະອາດ ແລະ ຄັດແຍກລູກອອດ (ລູກກົບ) ຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການຕາຍ. ສາມາດນໍ້າໃຊ້ເຄື່ອງປັ່ນອອກຊີ ຫຼື ຟອງອາກາດ ເພື່ອເພີ່ມອອກຊີເຈນໃນນໍ້າ.

ປັບພື້ນທີ່ລ້ຽງໃຫ້ເໝາະສົມ: ຄວນເລີ່ມຈາກຂະໜາດນ້ອຍເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຈັດການໄດ້ງ່າຍ ຫຼືກລ້ຽງຄວາມແອອັດເກີນໄປ ອາດເຮັດໃຫ້ເກີດໂລກລະບາດ.

ພິຈາລະນາການລ້ຽງໃນນາເຂົ້າ: ວິທີນີ້ເປັນການຈຳລອງສະພາບທຳມະຊາດຂອງກົບ ຊ່ວຍໃຫ້ກົບແຂງແຮງ ແລະ ສົ່ງເສີມຄວາມຍືນຍົງ.

ປັບອາຫານໃຫ້ເໝາະສົມ: ຄວນຈັດອາຫານໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຊ່ວງອາຍຸ ແລະ ຕາມຈຸດປະສົງ (ເຊັ່ນ: ເພື່ອການຂາຍ ຫຼື ເພື່ອເພາະພັນ) ໂດຍເນັ້ນອາຫານທີ່ມີໂປຣຕີນສູງ ແລະ ໃຫ້ພະລັງງານສູງ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ກົບເຕີບໂຕໄວ.

ຜູ້ແຕ່ງ:

- ທ່ານ. ວົງສອນ ຈັນທຸມມາ,** ເຈົ້າຂອງສວນສະມາຍຟາມ, <vongsone.ct@gmail.com>
- ທ່ານ ອານຸທິກອນ ສີປະເສີດ,** ເຈົ້າຂອງບ້ານສວນອາຍຸອຸ່ນ, <top_jaidee@hotmail.com>

ເຜີຍແຜ່: ມີນາ 2026

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລ້ຽງກົບ – ຮອບວຽນ 3 ເດືອນ ຈຳນວນກົບ 100 ໂຕ.

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທັງໝົດ: 782,500 ກີບ

- ອ່າງຊີມັງ (1,200,000ກີບ, ອາຍຸການນໍາໃຊ້ 5 ປີ): ລາຄາຫຼຸຍທ້ຽນ 60,000 ກີບໄລຍະ 03 ເດືອນ.
- ລູກກົບ **100 ໂຕ:** 100,000 ກີບ
- ອາຫານ 3 ປະເພດ: 430,000 ກີບ.
 - ປະເພດ.1 - 1 ກລ: 30,000 ກີບ.
 - ປະເພດ.2 - 5 ກລ: 100,000 ກີບ.
 - ປະເພດ.3 - 15 ກລ: 300,000 ກີບ.
- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ (ຄ່າອຸປະກອນ, ເຄື່ອງອຸປະໂພກ, ອື່ນໆ...): 192,500 ກີບ.

ລາຍຮັບ & ກໍາໄລ

ການຂາຍກົບ: ຂາຍ 80 ໂຕ (80% ທີ່ຢູ່ລອດ), ປະມານ 16 ກິໂລກຣາມ (5 ໂຕ/ກິໂລກຣາມ).

ລາຄາຂາຍ: 90,000 ກີບ/ກິໂລກຣາມ.

ລາຍຮັບທັງໝົດ: 1,440,000 ກີບ.

ກໍາໄລ: 657,500 ກີບ/ຄັ້ງ.

ຮູບແບບນີ້ແມ່ນບໍ່ໄດ້ລວມຕົ້ນທຶນແຮງງານ ແຕ່ເນັ້ນໃຫ້ເຫັນການສ້າງລາຍຮັບຈາກການລ້ຽງກົບຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ໃຊ້ຕົ້ນທຶນໜ້ອຍ.

www.ali-sea.org

ທີມງານ ອາລີເຊຍ

- ຜູ້ປະສານງານຂັ້ນພາກພື້ນ: **ລູຊີ ເຣໂນ** <reynaud@gret.org>
- ກອງເລຂາອາລີເຊຍ ປະຈຳລາວ: **ສຸຕິມາ ບຸດວິເສດ** <soutima2506@gmail.com>

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ:

ປະສານງານໂດຍ:

ສະໜັບສະໜູນທຶນໂດຍ:

ເອກະສານນີ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍການສະໜັບສະໜູນດ້ານການປັບປຸງກະສິກຳແບບຍືນຍົງເພື່ອການພັດທະນາ (AFD), ສະພາບອິຣັຍ (EU) ແລະ ກອງທຶນຊີວິດເພື່ອສ້າງຄວາມຍືນຍົງ (FFEM). ສິດສະໜິສະລາຍອາດຈະມີການສະໜັບສະໜູນຈາກສະໜັບສະໜູນການອຸຍາກ AFD, EU ແລະ FFEM.

ແຜ່ນພັບດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ ການລ້ຽງກົບ ແລະ ປະສົມພັນ

ພື້ນທີ່ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
ຫຼວງພະບາງ, ປະເທດລາວ.

ລະບົບນິເວດກະສິກໍາ:

ພື້ນທີ່	ກິດຈະກຳຫຼັກ	ສະພາບອາກາດ	ປະລິມານນ້ຳຝົນ	ສະພາບອາກາດ
ທົ່ງພຽງ	ປູກເຂົ້າ/ ປູກຝັກ	ເຂດຮ້ອນຊຸ່ມຕາມລະດູການ (ລະດູຝົນ: ເດືອນມິຖຸນາ- ຕຸລາ)	~ 1300 ມມ/ປີ	ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ ສູງສຸດ: 35°C - ຕໍ່າ ສຸດ: 14°C

ຄວາມຮູ້ເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບການປະສົມພັນ ແລະ ການລ້ຽງກົບ.

ແຜ່ນພັບສະບັບນີ້ແມ່ນໃຫ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການປະສົມພັນ, ການລ້ຽງ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານກົບ ທັງສໍາລັບເພື່ອຂາຍ ແລະ ເພື່ອຂະຫຍາຍພັນ. ໂດຍມີຫົວຂໍ້ສໍາຄັນເຊັ່ນ: ການເລືອກພໍ່ - ແມ່ພັນກົບ, ການຈັດການຄຸນະພາບນໍ້າ, ການໃຫ້ອາຫານຢ່າງເໝາະສົມ ແລະ ການລ້ຽງກົບໃຫ້ແຂງແຮງ. ການນໍາໃຊ້ວິທີນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ການລ້ຽງກົບມີປະສິດທິພາບ ແລະ ໄດ້ຜົນຜະລິດທີ່ດີ.

ຂັ້ນຕອນ 01: ການເລືອກພໍ່ແມ່ພັນ

ວິທີການຄັດເລືອກແນວພັນ:

ເພດແມ່: ແມ່ກົບທີ່ພ້ອມວາງໄຂ່ຈະມີອາການທ້ອງບວມໃຫຍ່ ເນື່ອງຈາກວ່າມີໄຂ່ຢູ່ພາຍໃນທ້ອງ.

ເພດຜູ້: ໃນລະດູການເພາະພັນພໍ່ກົບຈະຮ້ອງສຽງດັງ ແລະ ມີຖົງລົມຂະໜາດໃຫຍ່ຢູ່ກ້ອງຄາງ ແລະ ສີຜິວກໍຈະປ່ຽນເປັນສີເຫຼືອງເຂັ້ມ. ເມື່ອເອົານິ້ວມືໄປສໍາພັດບ່ອນທ້ອງຂອງພໍ່ກົບ ມັນຈະໃຊ້ຂາໜ້າກອດຈົນຮູ້ສຶກແໜ້ນເຊິ່ງເປັນພຶດຕິກຳທີ່ສະແດງອອກວ່າພ້ອມປະສົມພັນ.

ຂັ້ນຕອນ 02: ການຟັກໄຂ່

ຫຼັງຈາກກົບວາງໄຂ່, ໄຂ່ຈະແຕກອອກເປັນລູກອອດ (ລູກກົບ) ພາຍໃນເວລາ 18 - 32 ຊົ່ວໂມງ.

ຄວນຕື່ມນໍ້າໃນບ່ອນລ້ຽງກົບໃຫ້ມີຄວາມເລິກ 10-15 ຊມ ແລະ ຄວາມໜາແໜ້ນ 5,000-7,000 ຟອງ/ຕາແມັດ. ໃຊ້ແນວປັບອາກາດເພື່ອເພີ່ມອອກຊີເຈນໃນນໍ້າ ແລະ ປ່ຽນນໍ້າ 50% ທຸກມື້. ຖ້າບໍ່ມີແນວປັບອາກາດ ສາມາດໃຊ້ລະບົບນໍ້າໄຫຼຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງເພື່ອເພີ່ມອອກຊີເຈນ ແລະ ໝູນວຽນນໍ້າ.

ເມື່ອໄຂ່ຟັກເປັນລູກອອດແລ້ວ ສາມາດຍ້າຍໄປລ້ຽງໃນຕາໜ່າງ ຫຼື ລ້ຽງຕໍ່ໃນບ່ອນເກົ່າກໍໄດ້.

ຂັ້ນຕອນ 03: ການລ້ຽງລູກກົບ

ຫຼັງຈາກຟັກເປັນລູກອອດແລ້ວ 1-2 ມື້ ບໍ່ຄວນໃຫ້ອາຫານ ແລະ ເລີ່ມໃຫ້ອາຫານໃນມື້ທີ 03 ໂດຍການໃຊ້ໄຂ່ຕົ້ມສຸກໆ ຫຼື ອາຫານຜົງສໍາເລັດຮູບ (ມີໂປຣຕີນ 30-40%) ການໃຫ້ອາຫານຄວນໃຫ້ 3 -4 ຄັ້ງ/ມື້. ການປ່ຽນນໍ້າ 50% ໃນຕອນເຊົ້າ ແລະ ຕອນແລງ. ລ້ຽງລູກອອດຈົນອາຍຸຄົບ 7 ມື້ ແລ້ວຄັດແຍກຕາມຂະໜາດ ແລະ ຍ້າຍໄປບ່ອນລ້ຽງໃໝ່ ຫຼື ໃນຕາໜ່າງ ໃນອັດຕາ 1,500-3,500 ຕົວ/ຕາແມັດ. ຄວນຕື່ມນໍ້າໃຫ້ມີຄວາມເລິກ 10-15 ຊມ. ບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງປ່ຽນນໍ້າທຸກມື້ກໍໄດ້.

ການໃຫ້ອາຫານຕາມອາຍຸ: ລູກອອດອາຍຸ 3-10 ມື້ ແມ່ນຕ້ອງໃຫ້ອາຫານຜົງ ແລະ ລູກອອດອາຍຸ 30 ມື້ຂຶ້ນໄປ ໃຫ້ອາຫານເມັດນ້ອຍໆ ທີ່ສາມາດຟູນໍ້າໄດ້. ຄວນຄັດແຍກລູກອອດຕາມຂະໜາດຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ໂຕໃຫຍ່ກິນໂຕນ້ອຍ.

ຂັ້ນຕອນ 04: ການໃຫ້ອາຫານ

ຊ່ວງອາຍຸ 30-45 ມື້ ແມ່ນໃຫ້ອາຫານ 3 ຄັ້ງ/ມື້ ໂດຍເລືອກອາຫານກົບທີ່ມີໂປຣຕີນຢ່າງນ້ອຍ 40% ສາມາດຊື້ໄດ້ຕາມຮ້ານຂາຍອຸປະກອນກະສິກໍາໃກ້ບ້ານ. ຊ່ວງອາຍຸ 46-60 ມື້ ປ່ຽນເປັນອາຫານເມັດຟູນໍ້າທີ່ມີໂປຣຕີນ 38% ໃຫ້ອາຫານ 3 ຄັ້ງ/ມື້. ຫຼັງຈາກ 60 ມື້ຂຶ້ນໄປ ໃຫ້ອາຫານທີ່ມີໂປຣຕີນຢ່າງນ້ອຍ 28% ໃຫ້ອາຫານ 3 ຄັ້ງ/ມື້ ຕໍ່ເນື່ອງເປັນເວລາ 1 ເດືອນ

ວິທີການໃຫ້ອາຫານ:

- ສໍາລັບການລ້ຽງເພື່ອຂາຍ ສາມາດໃຫ້ອາຫານແບບບໍ່ຈໍາກັດ 3-4 ເທື່ອ/ມື້.
- ສໍາລັບລ້ຽງເປັນພໍ່-ແມ່ພັນ ໃຫ້ອາຫານ 1-2 ຄັ້ງ/ມື້
- ຕາມທໍາມະຊາດກົບມັກກິນແມງໄມ້ ແລະ ຂີ້ກະເດືອນເຊິ່ງສາມາດລໍ້ແມງໄມ້ໄດ້ໂດຍໃຊ້ໄຟຟ້າໃນຕອນກາງຄືນ, ໃນກໍລະນີນີ້ ສາມາດໃຫ້ອາຫານພຽງ 1 ຄັ້ງ/ມື້ ກໍພຽງພໍ.

ກົບຂະໜາດ 45 ມື້

ກົບຂະໜາດ 90 ມື້

ກົບຂະໜາດ 1 ປີ

ການກະກຽມພື້ນທີ່

ການລ້ຽງເພື່ອການຂາຍ: ກົບຈະເຕີບໃຫຍ່ໄດ້ຂະໜາດພ້ອມຈໍາໜ່າຍ ພາຍໃນປະມານ 90 ມື້